

1.13. Meie ei kaeba üks-teise peale

Vaata ja loe!

Kuula ka digi-õpikust!

Ma nägin eile, et ühed meie kooli tüdrukud pargis suitsetasid. Kas ma peaksin õpetajale ütlema?

Nad ütlevad siis, et sa kaebasid nende peale. Ja võivad sind kiusama hakata.

See küll kaebamine ei ole. Nad rikuvad oma tervist. Seda tuleb takistada. Ma ikka teatan õpetajale.

Mis vahe on teatamisel ja kaebamisel?
Kuidas aru saada, millal on teatamine ja millal kaebamine?

Millest Peeter ja Maria aru tahavad saada?

Aliise aitab sõpra

Loe!

Tunnid lõppesid. Õpilased ootasid õues kooli-bussi.

Üks suur poiss haaras Karinalt kooli-koti.

Karina jooksis kotile järele.

Suur poiss viskas koti aga teisele poisile.

Karina ei saanud kotti kätte. Ta hakkas nutma.

Aliise nägi, et suured poisid kiusavad Karinat.

Ta läks sellest õpetajale teatama.

Õpetaja tuli ja lõpetas kiusamise. Karina sai koolikoti kätte.

Õpetaja kiitis Aliiset ja ütles: „Kiusamisest teatamine ei ole kaebamine. See on enese ja teiste kaitsmine.“

Mida õpetaja Aliisele ütles?

Märgi õpetaja sõnad.

Mõtle ja räägi klassi-kaaslastega

- Kus õpilased olid?
- Keda poisid kiusasid?
- Kes kutsus abi?
- Mida poisid võisid tunda siis, kui nad kotti pildusid?
- Mida poisid võisid tunda siis, kui õpetaja tuli?
- Mida Karina võis tunda, kui kotti kätte ei saanud?
- Mida Karina võis tunda siis, kui õpetaja tuli?
- Kes käitusid vägi-valdselt?
- Kes käitus õigesti?
- Mida õpetaja ütles?

1. Kujuta ette, et sina oled Aliise.

Täida lüngad.

Mul on sõber Karina.

Suured poisid ..... teda.

Karina hakkas .....

Mina ..... õpetaja juurde.

Õpetaja ..... mind.

Ta ütles, et kiusamisest ..... ei ole kaebamine.

Õpetaja tuli ja lõpetas .....

Mul oli ..... meel, et sain sõpra aidata.

2. Kas peab õpetajale teatama?

Märgi õige vastuse juurde X.

1) Pingi-naaber võttis minu pastaka ja peitis selle ära.

Kui pidime kirjutama hakkama, andis ta pastaka mulle tagasi.

Peab Ei pea

2) Keegi võttis minu Nike'i tossud ja läks nendega kehalise kasvatuse tundi.

Peab Ei pea

3) Mul on raha-kott kadunud.

Peab Ei pea

4) Kaspar seisis klassi ukse peal. Ta ei lasknud kedagi sisse.

Kui tunni-kell helises, hüppas ta eest ära ja kõik jooksid oma kohtadele.

Peab Ei pea

5) Nägin, et 6. klassi poisid mängisid WC-s tikkudega.

Peab Ei pea

Pärast söögi-vahe-tundi

Loe!

Õpilased tulid sööklast. Martin hüüdis kohe õpetajale: „Andre jättis terve söögi järele! Ütles, et nii halb söök. Mina sõin küll kõik ära!“ Õpetaja oli üllatunud.

Kõige-pealt küsis ta Martinilt: „Miks sa seda mulle räägid?“ Martin ei osanud midagi vastata.

Siis uuris õpetaja Andre käest, miks ta ei söönud.

Andre vastas: „Mul on halb olla ja mitte midagi ei taha süüa.“

Õpetaja ütles nüüd Martinile: „See oli küll kaebamine.

Ise sa ei teadnud, et Andrel on halb olla.

Aga sa tahtsid näidata, et oled Andrest parem.

Sina ju sõid oma toidu ilusti ära.

Kaaslase peale kaebamine on inetu tegu.“

Martin sosistas: „Palun vabandust!“

Mida ütles õpetaja kaebamise kohta?

Märgi lause.

Juhtum lille-vaasiga

Loe!

Mari ja Liina mängisid toas.

Mängu-hoos tõukas Mari kogemata laual oleva suure lille-vaasi ümber. Vesi ujutas kogu laua üle.

Mari tõi kohe köögist lapi ja hakkas kuivatama.

Liina jooksis aga aeda ja hõikas emale:

„Ema! Mari ajas vaasi ümber!“

Ema ei tulnudki Mariga pahandama. Ta ütles hoopis Liinale:

„Mis sa kaebad? Kas see juhtum on tõesti kaebamist väärt?“

Mõttele selle üle. Mine Marile appi!“

Mida ütles ema kaebajale?

Märgi ema laused.

3. Kas sina oleksid käitunud Mari või Liina moodi?

Märgi pildil X.

Mõtle ja vasta küsimustele

- Kas keegi on sinu peale kaevanud?
- Mida sa siis tundsid?
- Mida võib tunda see laps, kelle peale on kaevatud?
- Miks mõni inimene teise peale kaebab?

4. Moodusta sõnadest lause.

inetu, Kaaslaste, kaebamine, on, peale, tegu

Kirjuta!

.....

Nüüd ma tean!

- Kiusamisest rääkimine ei ole kaebamine.
- Kiusamisest peab teatama enese ja teiste kaitsmiseks.
- Kaebamine on siis, kui keegi tahab ennast paremana näidata.
- Kaaslaste peale kaebamine on inetu tegu.